

Metodická východiska pro utváření hodnotových postojů ve školní třídě

Bc. Jana Kocourková

Václav Souček, PhD.

katedra pedagogiky a psychologie
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Člověk je bytostí vychovávající a vychovávanou.
(Eugen Fink)

=> **významná role výchovy**

Učení je skryté bohatství (UNESCO)

- Učit se poznávat
- Učit se jednat
- Učit se žít společně
- Učit se být

Jsou dosavadní výchovné postupy schopny připravit dnešní žáky pro to, aby se dokázali adekvátně orientovat v novém evropské a globálním prostředí ve vztahu k existujícím i nově utvářeným hodnotám a postojům?

Holistický přístup k rozvíjení hodnot a postojů

1. Jednota prostředků, postupů a budoucího zpevnování
2. Hledání odpovědí
3. Utváření prostředí: kooperací k empatii
4. Sebeporozumění a sebevýchova
5. Prolomení předsudkové spirály

Jednota prostředků postupů a budoucího zpevnování

- Tématická spojitost
 - učebních pomůcek a materiálů
 - metodických postupů
 - systematického zpevnování osvojených náhledů, hodnot a postojů
- Chyby a omyly jsou součástí životního učení

Hledání odpovědí

- Nejsou podávány „hotové“ informace
- Žák (student, člověk) by měl informace a poznatky získávat sám prostřednictvím úkolu, který je mu zadán
- Aktivní zkoumání, vlastní úvaha
- 2 podmínky
 - Žák by měl pojímat problém za svůj, nikoliv za učitelův
 - Nesmí vycházet pouze z předešlým zkušeností

Utváření prostředí: kooperací k empatii

- Svoboda jednat a myslet
 - Otevřené učební prostředí
 - Možnost experimentovat s myšlenkou
- Utváření ansámblu
 - Spojené úsilí
 - Utváření sociální inteligence
- Vývoj ve 3 fázích
 - Společné sdílení (prostoru, času, myšlenky)
 - Vzájemná komunikace (posílení pocitu vzájemnosti a soudržnosti)
 - Pocit společné identity

Sebeporozumění a sebevýchova

- Umění rozpoznat a přiznat vlastní předpojatost vede k vytvoření dobrého kolektivu
 - Fáze
 1. vysvětlení svého postoje
 2. vyslechnutí postojů druhých
 3. možnost znovu zpracovat svůj postoj na základě nových skutečností

Aplikace do výchovy

- Sebevyjadřování a naslouchání
- Práce ve skupinách
- Práce na projektech
- Tvůrčí činnost
- Dramatické formy výchovy

Prolomení předsudkové spirály

- Aplikace sebeporozumění a vědomí vlastní předpojatosti do životních situací
- Výsledkem je adekvátní jednání
- Využití ve výchově – hra rolí

Cílem holistického přístupu je rozvoj
vztahu mezi tím

„kdo jsem“

a

„kým se mohu stát“

SOUČEK, Václav. Metodická východiska pro utváření hodnotových postojů ve školní třídě. *Pedagogická orientace*. 2005, 3, s. 25-32. ISSN 1211-4669.

Václav Souček, PhD., katedra pedagogiky a psychologie, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Děkuji za pozornost

